

**Effecten van een op MBSR gebaseerde training van
hospicemedewerkers op burnout, compassionele vermoeidheid en
compassionele tevredenheid. Een pilot studie.**

**Effects of a MBSR based training program of hospice caregivers on
burnout, compassion fatigue and compassion satisfaction. A pilot
study.**

Margo Weber-Schaafsma

Eerste begeleider: Dr. André Brouwers

Tweede begeleider: Dr. W. Tomic

Augustus 2008

Faculteit Psychologie

Afstudeerrichting Arbeids- en organisatiepsychologie

Open Universiteit Nederland

Margo Weber-Schaafsma

Samenvatting

Achtergrond. Professionals en vrijwilligers werkzaam in een hospice bieden palliatieve zorg, medische bewaking en opvang in de laatste levensfase. Het gevoel dat ze niet altijd oplossingsgericht kunnen handelen, ervaren ze als een emotionele belasting. Ook de omgang met het leed van alle betrokkenen blijkt belastend te zijn. (Keidel, 2002; Payne, 2000). De compassionele tevredenheid kan als gevolg van deze factoren verminderen en het risico kan ontstaan om burnout te raken. Bovendien kan er een verhoging optreden van de compassionele vermoeidheid.

Doel. Het onderzoeken van effecten van een training uitgaande van Mindfulness Based Stress Reduction op de onderdelen burnout, compassionele vermoeidheid en compassionele tevredenheid bij medewerkers en vrijwilligers van een hospice.

Procedure. Via de coördinator van een hospice is gevraagd informatie over dit onderzoek onder medewerkers en vrijwilligers te verspreiden, zodat zij zich voor deelname konden opgeven.

Methode. Het onderzoek is als pilot studie uitgevoerd. De effecten op de schalen burnout en compassionele vermoeidheid en -tevredenheid werden gemeten via de 'Compassion Satisfaction and Fatigue Scale van Stamm en Figley (1995). Het onderzoek is opgezet als een één-groeps-voor- en nameting. De groep bestond uit 21 personen; 19 vrouwen en 2 mannen. De leeftijd varieerde van 37 tot 69 met een gemiddelde van 56,9 jaar.

Resultaten. 21 deelnemers hebben aan de voor- en nameting meegedaan. Alleen op het onderdeel compassionele tevredenheid is er sprake van een significante verbetering tussen de eerste en de tweede meting. De andere onderdelen zijn tussen de eerste en tweede meting niet significant verbeterd.

Effecten van een op MBSR gebaseerde training van hospicemedewerkers op burnout, compassionele vermoeidheid en - tevredenheid. Een pilot studie.

Conclusie. Er is vastgesteld dat er door het volgen van een op MBSR gebaseerde training onder een groep professionals en vrijwilligers van een hospice een significante verbetering in het onderdeel compassionele tevredenheid optreedt. De vraag is waaraan deze verandering kan worden toegeschreven. Dit maakt nader onderzoek wenselijk.

Keywords: hospice caregivers, MBSR, training, Compassion Satisfaction Fatigue Scale.

Summary

Background: Professionals and volunteers working in a hospice offer palliative care, medical supervision and a place of refuge to individuals who are in the final phase of their lives. These caregivers do not always have direct solutions for patients' problems and the grief of next of kin and (close) friends involved, proves to be an emotional burden to them. The consequence can be that the rate of compassion can decrease and the chance of burnout will enhance. Also the rate of compassion fatigue can increase.

Goal: The goal of this pilot study was to examine the effects of a Mindfulness Based Stress Reduction training program on burnout, compassion fatigue and compassion satisfaction of professionals and volunteers of a hospice.

Procedure: By spreading information about this research through the coordinator of a hospice the professionals and volunteers were invited to join the pilot study.

Methods: The research is designed as a pilot study. The effects on the variables burnout, compassion satisfaction and compassion fatigue were measured with the Compassion Satisfaction and Fatigue Scale of Stamm and Figley (1995). The research has been constructed as a one group in pre-measure/post-measure design. The group consisted of 21 participants: 19 women and 2 men. Their age varied from 37 till 69 with a mean of 56.9 years.

Results: 21 participants completed the pre-measure/post-measure design. The variable compassion satisfaction showed a significant improvement between the first and second measurement. No other significant results were found.

Effecten van een op MBSR gebaseerde training van hospicemedewerkers op burnout, compassionele vermoeidheid en -tevredenheid. Een pilot studie.

Conclusions: The usage of an on MBSR based training with professionals and volunteers of a hospice showed to have a significant improvement on the variable compassion satisfaction. The question arises what caused this change. More research is wanted.